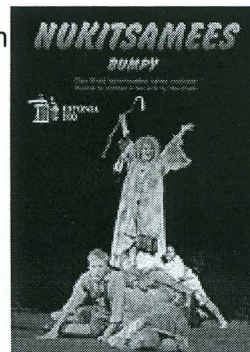

Nukitsamees /Digibox /

Autor: Ivar | Kommentaare: 1 | Osta DVD plaat: Amazon.com | Postitatud: 11. August 2003

Kes siis "**Nukitsamees**" ei tea! See ju **Oskar Lutsu** vaat et kuulsaim lugu suurematu "**Kevade**" kõrval. Natuke kõhe, piisavalt põnev ja talutavalt lühike lastejutt metsakollide juurde sattuvast õest-vennast on kõigile tuttav. Jah, üsna raske on sellest tuntumat kodumaist lasteraamatut leidagi, kui **Eno Raua** tegemised välja arvata.

Tänasel audio-visuaalsel ajastul muidugi võib karta, et paari aastakümne tagune samanimeline film on lastele vast tuttavamgi kui raamat. Kui karjuvalt öudne tehniline kvaliteet välja arvata, on ju seegi täiesti asine ja annab raamatu mõõdukat kõhedust päris hästi edasi. Tunnen tänapäevani kergelt õõva, kui meenutan **Toomas Kõrvitsa** kileda "**Kukerpilli**"-häälega laulvat **Sulev Nõmmikut**...

Noh, film oli igatahes kobe. Kas ka etendus? Sest see DVD, millest siinkohal juttu, ei sisalda teips mitte legendaarset filmi. Mõnes mõttes on sellest tõsiselt kahju, on too ju igal juhul väärt DVD-sse raiumist. Samas, võib vaid ette kujutada tohutut tööd ja raha, mida nii pildi ku heli tänapäevaseks taastamine nõuaks. Kunagi saab seegi toimuma, usun ma. Seniks aga ajab ka etendus asja ära.

Tegelikult on teatrietenduste DVD-le jõudmine vähemalt sama tänuväärne toiming. Ma ei tea, kuivõrd Eesti Riik ja tema erinevad institutsioonid üleüldse huvituvad meie teatrites toimuva jäädvustamisest. Vene ajal tundus, et kõik vähegi olulised etendused talletati televisiooni tarbeks ka videolindile. Rääkimata "**Teleteatrist**", mis on andnud meile kõigile nii mõnegi tõelise pärl, piisab, kui meenutada **Vilde-Kerge "Pisuhända"**. Tänapäeval aga... Teater on ju äärmiselt hetkeline kunst - ühel hetkel on etendus, on elamus... järgmisel on kõik möödas ja järgi parimal juhul mälestus. Minu kui kõrvaltvaataja arusaamise järgi peaks iga teatrijuhi püha kohus olema oma maja etenduste jäädvustamise eest hoolitsemine. Toimub see siis ETV, erakanali (khm, vaevalt küll...), fondi või omaenda vahendite abil. Ma tõepoolest loodan, et seda tehakse. Nagu DVD mu ees laual näitab, on seda vähemalt **Estonias** ja vähemalt korra ka proovitud. Tõeliselt tänuväärne tegevus ja ma loodan, et tulevikus võib poodide ja raamatukogude riialeil näha tervet hulka sarnaseid salvestusi.

Kuidas siis etendus ka on? Pikkuselt täpselt paras - 65 minutit (mitte sada nagu karbil kirjas!), mille ilmselt ka püsimatum põnn ära kannatada suudab. **Olav Ehala** muusika on seejuures hea nagu alati, tundub ka, et seda on mõnevõra rohkem kui filmis. Laulutekstid on **Juhan Viidingult** ja **Leelo Tunglalt**, viimase tobedalt ninnunännutavat stiili on õnneks suht' vähe tunda. Näitlejad, nagu ikka sellisel puhul, on täiskasvanud. **Kusti** ossa on leitud ilmselt teatri kõige vähem karvaste jalgadega noorsolist **Jaak Jõekallas**, **Itit** mängib **Janne Ševtšenko**. Nukitsameheks on vibalik **Andres Uutma**. See veidi häirib. Muidugi, esietendus oli 30. jaanuaril 1999, videosalvestus aga pärineb 2002. aasta juunikuust. Ju siis on poiss vahepeal tõsiselt pikkusse visanud, ümbrisfotol Ehala kaisus olev tahmane jumbu näeb päris adekvaatne välja. Kui see on ikka sama lapsuke?...

Teiste osalistega on nagu on. Ei saa siingi üle ega ümber võrdlusest filmiga - kui kino **Urmas Kibuspuu** ja **Tõnu Kark** olid tõeliselt nürid **Mõhk** ja **Tõlpa**, siis etenduse **Tõnu Kilgas** ja **Villu Valdma** on pigem esimesel võimalusel lõuga sõitvad rullnokad. On see

meie aja teadlik peegeldus? Kahtlen. Kuid iseenesest on nad muhedad. Filmis sai näha kuulda vaat et ainult **Äti** häält ja ähvardavat saua, **Kalju Karaski** tegelane kooberdab aga ringi ja kaotab seetõttu suure tüki oma olemusest. Kohatuvõitu on ka **Helgi Sallo** etendatud **Metsamoor**. **Ita Ever** oli filmis ikka tõeliselt jube ja friikis suuregi vaataja üsna välja. Pidevalt näägutav Sallo on aga kui Õnne tänava **Alma** või suvaline ühistranspordis pobisev vanamutt - tüütu, närve sööv ja täiesti ohutu.

Kokkuvõtteks - etendus on küll korralik muusikal, kuid munasjutulikku ohu- või ajakulutunnet seda vaadates küll ei teki. Kollid on lihtsalt ühed üsna ohtunud metsaprükkarid, kelle saras lapsed vaevalt ühe öö veedavad. Atmosfäärilt on film seega hulga etem ja kaasakiskuvam. Ka on etendusest puudu mitu filmis kõlanud legendaarset dialoogi ("mina kaevasin - mina tassisin" etc.), millest on samuti kahju. Vaadatav on ta aga kõigile vaatamata ja usun, et pisemaid huvilisi köidaks ta kaugelt enam kui ühe vaatamiskorra.

Tegelikult ei jätnud mind seda etendust vaadates vaat et hetkekski maha veider tunne - see siin on ju ideaalne materjal täispikaks joonisfilmiks! Piiratud arv tegelasi, mõned neist grotesksed ja mõned nunnud, konkreetne tegevus ja paik, naljad ja muusika - sellest saaks pisikeste kommertslike kohandustega tõeliselt hea euromultika. Kas just päris **Disney** mõõtu rahvusvahelise rahaveski, kuid korraliku kinotüki küll. Ehk kunagi?...

DVD välimus on üsna kena. Karbiks on valitud asjandus, mille CD-analoog kannab nime **Digipak** ja mida kunagi ohtralt kasutas legendaarne indiefirma **4.a.d.** - õhuke avanev pappkest, milles plaati hoidmas plastikust alus. Kujundusel pole ka viga, kuigi esikaane foto pole just suurem asi ja ka fontidega oleks võinud veidi enam vaeva näha.

Pilt on teleril vaadates täiesti talutav. Pea alaliselt on küll probleeme fookuse ja ilmselt vähese valgusega, kuid üldiselt võib pildiga rahule jääda. Vähemalt on ta värviline. Bitrate on madal, umbes kolmandik võimalikust, kuid vaevalt kompressioon pildi hägususes süüdi on.

Heli pool on veidi vastuolulisem. Laulud on salvestatud stuudios ja kvaliteetsed, kuid ei saa just kinnitada, et osalised ma *loopivaid* suid alati päris sünkroonis liigutaks. Siiski, laulude heli on korras. Erinevalt etenduse enda helipildist - on see mikrite või unise helitehniku süü, kuid vahel on laval toimuv dialoog vaevukuuldav. Siingi on tiitrid abiks, kuigi ilmselgelt võiks ju vähemalt eestlane ka nendeta toimuvast aimu saada.

Menüüd ka just ei hiilga. Avalehekülg jagab need kohe kolmeks - eesti, soome ja inglise variandiks, ka tiitrid on samades keeltes. Eesti tiitrite olemasolu on hea ja lausa loomulik, pakkudes võimalust nii laulutekste jälgida kui kasvõi kaasa karaokeda. Piilusin pisut ka inglisi, tundub, et tõlge on adekvaatne, kuigi vahel originaalist kuivem ja nüansivaesem.

Samas, informatiivsusest on menüüde sisu küll nullilähedane. Ei mingeid taustamaterjale, vähe sellest - üheksaks alajaotuseks jagatud peatükimenüü ei sisalda samuti sõnagi selgitavat teksti! Liikuvatele stseenikaadritele vaatamata on absoluutselt arusaamatu, kuhu mingit peatükki klikates sattuma peaks. Siiski tundub, et enamus neist viib järjekordse laululoo algusse. Mis lauludesse puutub, siis katkete asemel oleks nad ju eri menüükülgede taustaks täispikkuseski kõlada võinud? Miks ei oleks tegelikult võinudki kogu *soundtrack* mõnel lk-l ette mängida? Ruumi ju jatkunuks...

Eelnevale kriitikale vaatamata on "Nukitsamees" siiski üks üsna asine DVD. Suurem osa senisest kohalikust toodangust on olnud sulaselge pettumus, nende taustal pole siinsel kettal häda midagi. Videopildi DVD-le sobivaks muundamine pole tänapäeval mingi probleem, loodetavasti ei jää see etendus formaadil viimaseks. Tänuväärt ettevõtmine

igatahes.